

BØRNEHUSET SOLKÆR

LÆREPLAN

RAPPORTEN ER HENTET: 24-10-2022
HOLSTEBRO KOMMUNE

RAMBOLL

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019	6
2.1	Børnesyn	6
2.2	Dannelse og børneperspektiv	7
2.3	Leg	8
2.4	Læring	9
2.5	Børnefællesskaber	10
2.6	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	11
2.7	Samarbejde med forældre om børns læring	12
2.8	Børn i udsatte positioner	13
2.9	Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen	14
3	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019 - FOKUSOMRÅDER	16
3.1	Samspil og relationer	16
3.2	Evaluerende pædagogisk praksis	17
4	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	18
4.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	18
4.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	19
5	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	21
5.1	Alsidig personlig udvikling	21
5.2	Social udvikling	25
5.3	Kommunikation og sprog	27
5.4	Krop, sanser og bevægelse	29
5.5	Natur, udeliv og science	31
5.6	Kultur, æstetik og fællesskab	34
6	UDVIKLINGSPLANER	36

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddets pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

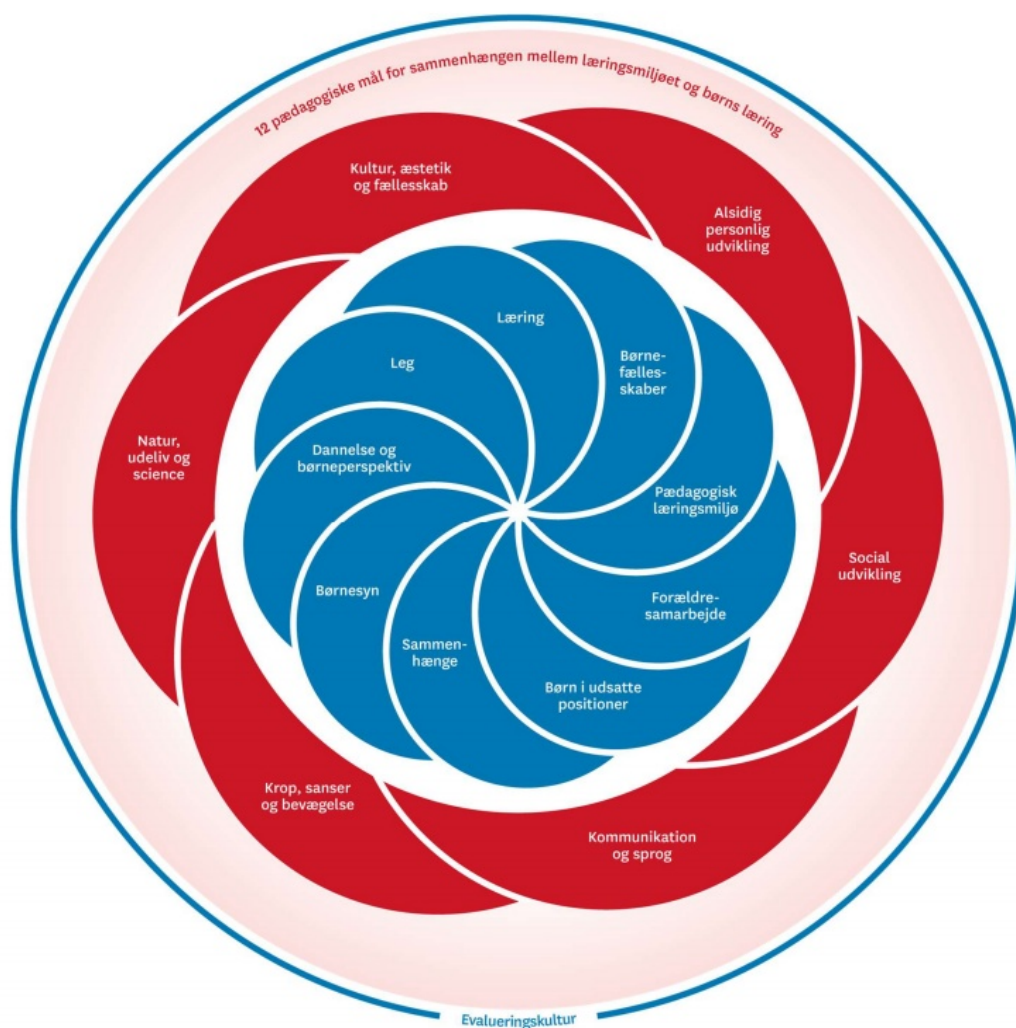
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Beskrivelse af læreplanen.

Her følger den styrkede pædagogiske læreplan for Idom-Råsted Børnehus. Planen har været længe undervejs og tog for alvor sin start i foråret 2019 hvor Holstebro Kommune lavede kompetenceudvikling for ledere og fyrtårne. Herefter blev der arbejdet med det pædagogiske grundlag dels på personalemøder og dels på en pædagogisk dag. Arbejdsformen har været at personalet på skift har lavet oplæg om de forskellige områder af grundlaget, som herefter er blevet drøftet af hele personalegruppen. Noter fra disse drøftelser er efterfølgende blevet samlet og nedskrevet af leder og tovholder. På samme måde er der blevet arbejdet med de 6 læreplanstemaer i løbet af vinteren/foråret 2019/20. Her blev vi noget forsinket pga. corona nedlukningen, så de sidste læreplanstemaer først er blevet beskrevet i efteråret 2020. Materialet er løbende blevet fremlagt og drøftet i forældrebestyrelsen.

Formen på læreplanen kan virke noget kasseagtig. Dette skyldes at beskrivelserne skal passe ind i systemet i Hjernen og Hjertet, hvor vi skal forholde os til en række af spørgsmål til alle temaer. Selvom det kan virke stift og det kan give en del gentagelser, så er det selvfølgelig også en sikring af, at vi kommer omkring alle områder af læreplanen.

Læreplanen er ikke et færdigt produkt men skal ses som et redskab til videreudvikling af praksis. Der skal løbende laves evaluering og dokumentation af læringsmiljøet og den pædagogiske indsats skal tilpasses. Der er opsat faste rammer for denne proces, hvilket betyder at personalet skal forholde sig til dette på månedlige møder.

2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019

Evalueringsinstituttet (EVA) har i 2019 udgivet en revideret udgave af Redskab til selvevaluering, som er et redskab der blandt andet kommer omkring tematikkerne i det pædagogiske grundlag. Selvevalueringen er et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

Dato	PÆDAGOGISK GRUNDLAG								FOKUSOMRÅDER		
	Børnesyn	Dannelse og børneperspektiv	Leg	Læring	Børnefællesskaber	Læringsmiljø hele dagen	Samarbejde med forældre	Børn i udsatte positioner	Sammenhæng til bhk.	Samspil og relationer	Evaluerings af praksis
18-10-2022	3,7	2,7	4,0	4,0	3,7	3,7	4,3	4,3	4,0	4,0	3,3
07-02-2021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2.1 Børnesyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan kommer vores børnesyn til udtryk i hverdagen og i tilrettelæggelsen af vores pædagogiske læringsmiljøer i vores dagtilbud?
- Hvordan lykkes vi med at skabe rammerne for et godt børneliv, hvor der er plads og ro til at være barn?
- Hvordan oplever børnene, at vi ser dem som kompetente og selvstændige i vores pædagogiske praksis?
- På hvilke måder arbejder vi med børn som aktive medskabere af egen udvikling?

De voksne i hele landsbyordningen arbejder løbende på at have et fælles børnesyn ud fra dialog om de værdier vi gerne vil repræsentere. Vi lytter og fanger de ideer der spontant opstår ift. leg og aktiviteter. Hvis børnene er særligt optagede af noget, arbejdes der videre med det i voksenstyrede aktiviteter.

Vi forsøger løbende at tilpasse læringsmiljøet efter børnegruppen. Vi har mange små rum til leg og fordybelse, som hurtigt kan ændre funktion ud fra børnenes ideer.

Vi har både områder til rolige lege og til mere fysiske aktiviteter.

Vi forsøger at skabe gode vilkår for både kreative, fysiske og sociale aktiviteter, ved blandt andet at have de materialer og redskaber der skal bruges.

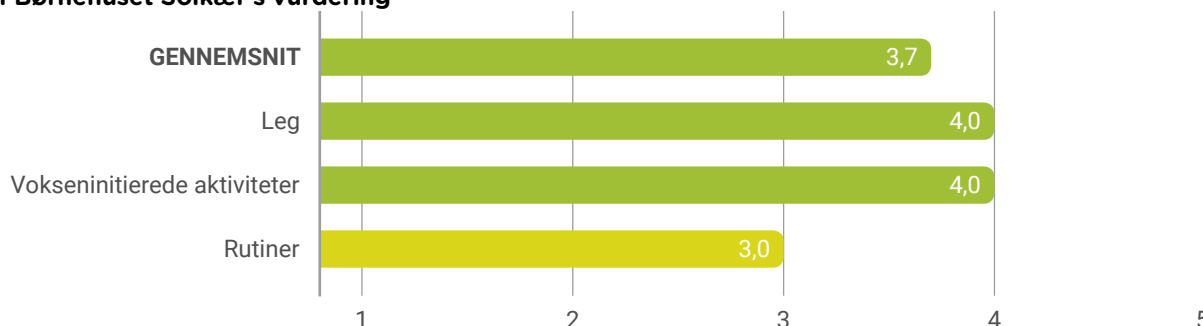
Vi arbejder tæt sammen med DUÅ-vejleder om at give alle børn mulighed for at indgå i sociale fællesskaber. Vi igangsætter dagligt forskellige aktiviteter hvor flere børn kan deltage med det formål at inkludere alle i fællesskabet.

2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børn som medskabere af egen udvikling i disse udvalgte situationer?

2.1.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

2.2 Dannelse og børneperspektiv

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan forstår vi dannelse? Og hvordan afspejles den forståelse i tilrettelæggelsen af vores pædagogiske læringsmiljø?
- Hvordan skaber vi lige deltagelsesmuligheder for de børn, der har brug for støtte til at komme med initiativer og bruge deres demokratiske stemme?
- Hvornår har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle vores pædagogiske læringsmiljø?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør det i dag?

Børnene har i høj grad indflydelse på leg og aktiviteter i dagligdagen.

De voksne lader sig inspirere af børnenes udspil og forsøger at tage børnenes emner op i fælles aktiviteter og samlinger. Vi imødekommer så vidt det er muligt børnenes ønsker til lege og aktiviteter.

I både vuggestuen og børnehaven har vi arbejdet med projekter omkring hvert enkelt barn "Hvem er jeg?"

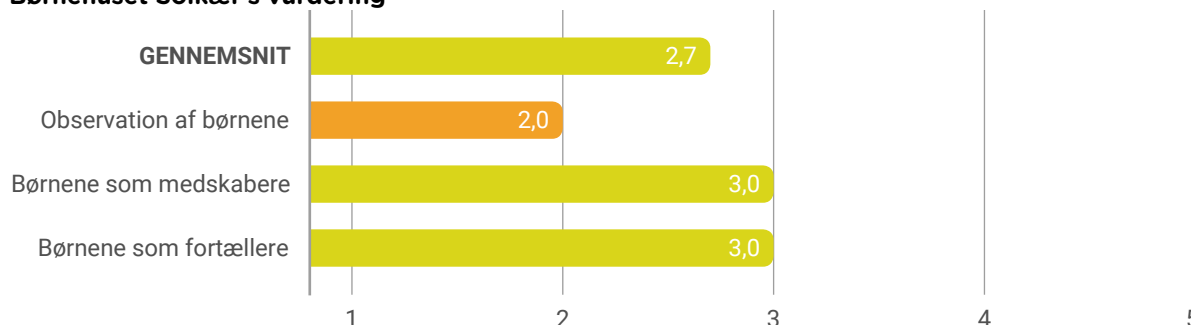
For at forbedre vores arbejde vedr. dannelse og børneperspektivet, er alle medarbejdere blevet introduceret til KIDS-materialet.

2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

2.3 Leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan oplever børnene i vores dagtilbud, at vi anerkender og skaber rum for legen i den hverdag og i det pædagogiske læringsmiljø, vi tilrettelægger for børnene?
- Hvordan skaber vi lige deltagelsesmuligheder for de børn, der har brug for støtte til at komme med initiativer og bruge deres demokratiske stemme?
- Hvad gør vi for, at børnene får mulighed for at afprøve forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

Vi har arbejdet meget med de voksnes deltagelse i børnenes leg.

Vi har i samarbejde med vores DUÅ-vejleder haft særligt fokus på, hvordan vi støtter børnene i at indgå i forskellige relationer og lege samt hvordan vi som voksne kan bidrage til og udvikle på legen.

Vi tilpasser løbende læringsmiljøet omkring børnene så der er plads og mulighed til de lege de er optagede af.

Vi har filmet og analyseret både børnenes lege og de voksnes roller ift. legen.

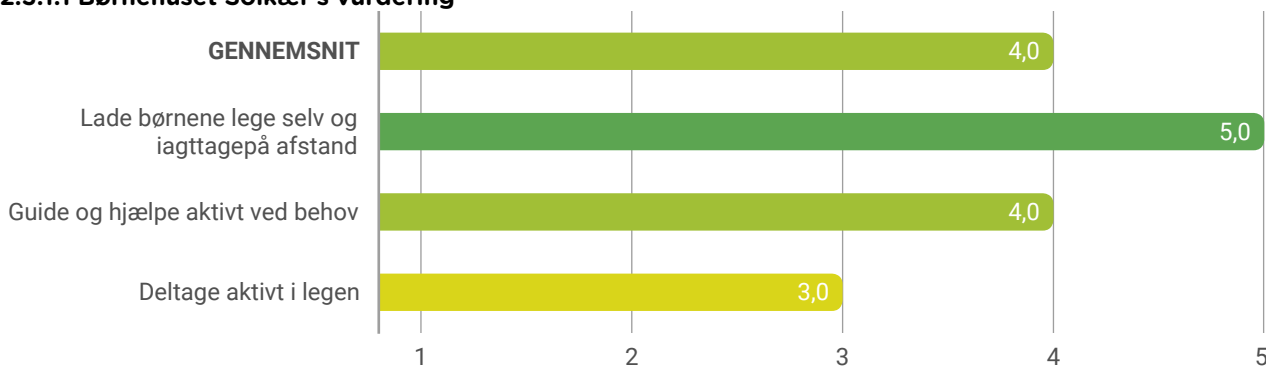
Vi arbejder aktivt med FRI FOR MOBBERI

2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

2.4 Læring

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring?
- På hvilke måder har vi fokus på læring gennem hele dagen (i både leg, aktiviteter og rutiner)?
- Hvad er vores rolle i forhold til at understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i børneinitierede lege og aktiviteter?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkedes med at tilrettelægge pædagogiske læringsmiljøer ud fra en bred læringsforståelse?

Vi arbejder løbende med forskellige temaer, hvor der hver måned er særligt tilrettelagte forløb. Hensigten med disse forløb er, at de skal styrke børnene både kropsligt, socialt, følelsesmæssigt og kognitivt.

Vi har fokus på at putte læring ind i de forskellige daglige rutiner, f.eks er der meget læring i en spisesituation såsom: Sidde ved bordet, lytte til hianden, vente på tur, spise med bestik, skære maden over, hælde vand op osv.

Som voksne er vores rolle, at have et godt kendskab til hvert enkelt barn - dets styrker og udfordringer. Vi arbejder med ros og anerkendelse, når barnet lykkedes og skubber blidt på, når barnet har brug for hjælp eller opmuntring til at komme videre.

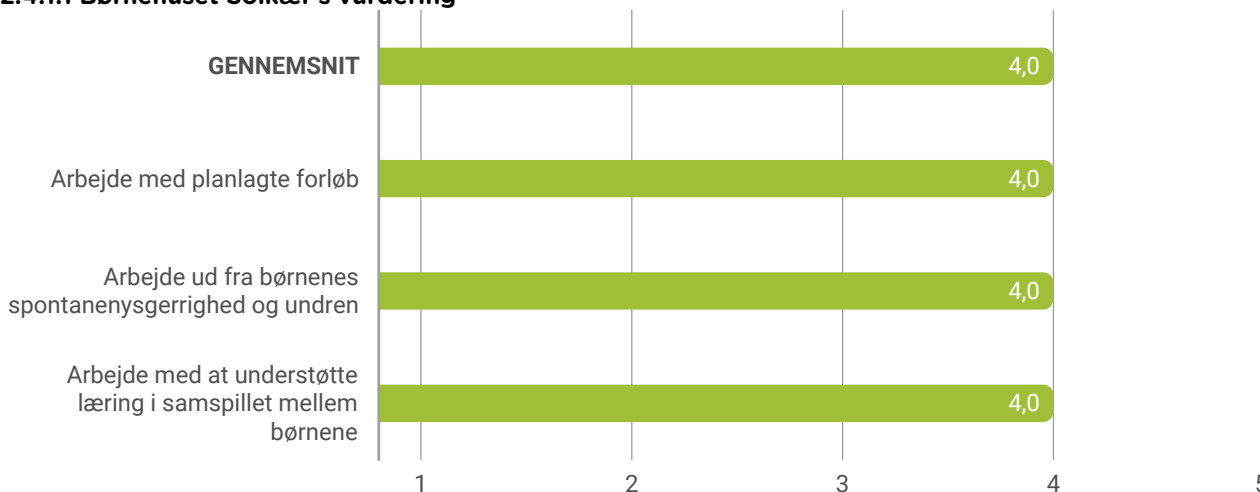
Vi laver løbende udviklingsplaner - både på enkelte børn, grupper eller dagligdagssituationer.

2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad har vi fokus på hver af disse udvalgte tilgange, når vi arbejder ud fra et bredt læringsbegreb?

2.4.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

2.5 Børnefællesskaber

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi pædagogisk med at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab?
- Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge gode relationer?
- Hvordan understøtter vi forældrenes rolle i forhold til at bidrage til velfungerende børnefællesskaber i vores dagtilbud?
- I hvilke situationer er det lykkedes os at skabe velfungerende børnefællesskaber, hvor alle børn er med?

Vi er som udgangspunkt opdelt i aldersintegrerede grupper. Det er vi fordi, at vi mener børnene kan lære rigtig meget af at være sammen på tværs af alder. De yngste børn bliver inspirerede og motiverede af at se, hvad de lidt ældre børn formår. De ældste børn er ofte hjælpsomme og omsorgsfulde overfor de mindre børn.

Vi tilrettelægger derudover også forskellige aktiviteter og ture ud af huset i grupper, hvor børnene er sammen årgangsvist. Vi kan lave en mere målrettet indsats ift. læring på forskellige niveauer, når børnene er sammen i aldersopdelte grupper.

Vi laver legegrupper med det formål at børnene bliver bevidste om nye relationer og muligheder for leg.

Vi benytter materialer fra både DUÅ og FRI FOR MOBBERI til at styrke børnefællesskaberne.

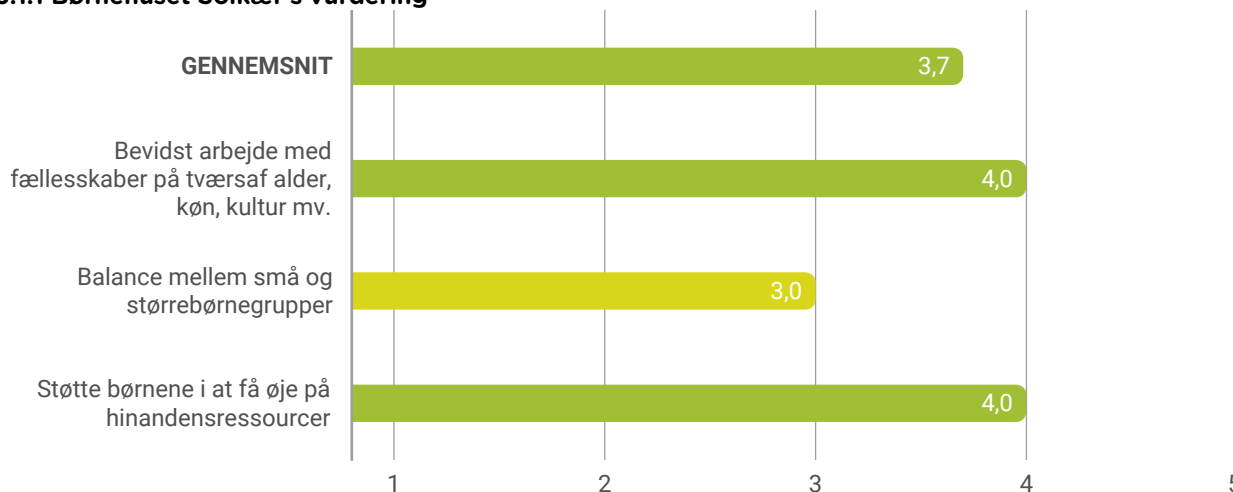
Ud over dette, er vi en landsbyordning, hvor børn og forældre kender hinanden rigtig godt fra andre sammenhænge. (fællesspisning, foreningsliv, mødregrupper mm)

2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at understøtte børnefællesskaber?

2.5.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

2.6 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske praksis, så vi har et stærkt pædagogisk læringsmiljø i både leg, aktiviteter og rutiner?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at tilrettelægge vores pædagogiske læringsmiljø på?
- Oplever vi, at vi har brug for mere eller en anden viden og kompetence for at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen?

Vi er meget opmærksomme på balancen mellem fri leg - voksenstyret leg - planlagte aktiviteter og rutinesituationer. Vi tilrettelægger de planlagte aktiviteter og lege således, at vi i årets løb kommer omkring de forskellige læreplanstemaer vi er forpligtede til at arbejde med. Vi forsøger som voksne, at sætte den overordnede ramme for dette arbejde, men på en fleksibel måde, så vi kan arbejde med det børnene er optagede af.

For at alle børn og voksne har en fælles forventning til, hvordan dagen forløber, har vi selvfølgelig en hvis grad af rutiner - specielt i vuggestuen. Vi ser disse rutine-situationer som et rum for udvikling og læring og har f.eks. haft ekstra fokus på garderobe- og spisesituationer.

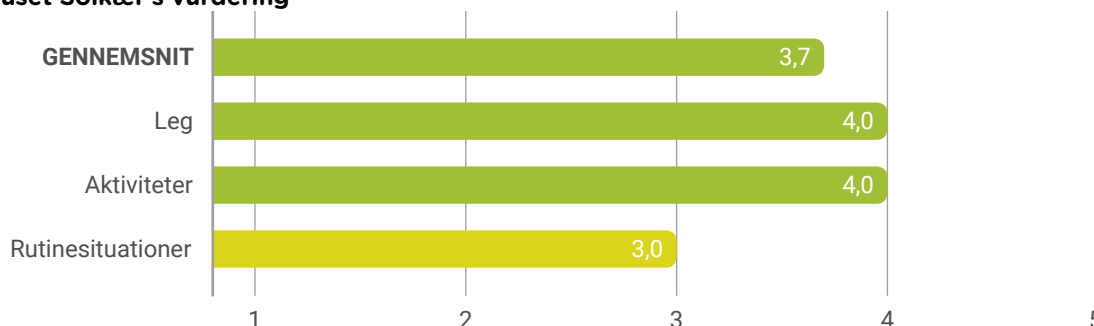
Det er vigtigt for os, at der i løbet af dagen også er mulighed for fri leg. Her er vi særligt opmærksomme på, at skabe rum til det - ligesom der skal være spændende legetøj og materiale til rådighed. De voksne er ofte iagttagende til denne del af legen og byder ind eller giver en hjælpende hånd hvis det er nødvendigt.

2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse udvalgte dimensioner?

2.6.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

2.7 Samarbejde med forældre om børns læring

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske praksis, så vi har et stærkt pædagogisk læringsmiljø i både leg, aktiviteter og rutiner?
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning?

Alle forældre tilbydes besøg og samtale inden opstart. Det er vigtigt for os, at indkøringen bliver tryk og god - både for barnet og forældrene og vi giver rum, plads og vejledning ift. dette. Vi sender gerne en sms eller et billede til forældre, hvis afleveringen har været svær. Den daglige kontakt med forældre er vigtig for os, så vi tager gerne en kort snak ved aflevering eller afhentning.

Vi holder løbende samtaler med forældrene. Vi anvender dialogprofilen, så vi har et fælles udgangspunkt for samtalen.

Vi laver i nogle tilfælde udviklingsplaner sammen med forældrene.

Vi samarbejder med DUÅ-vejleder, Ergoterapeut, Tale-hørelære og Psykolog. Vi tilbyder blandt andet tværfaglig rådgivning.

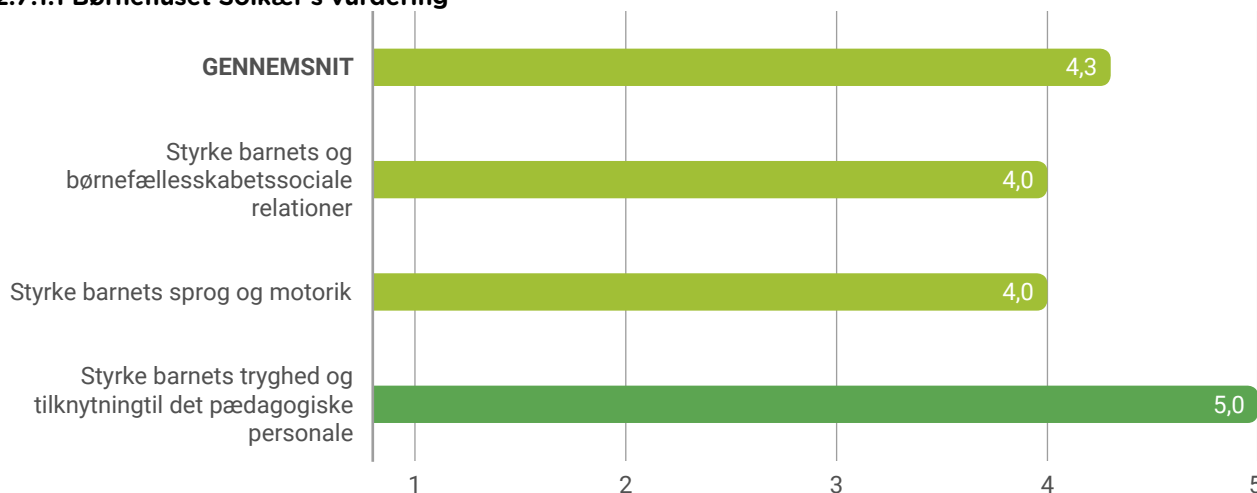
Vi tager forskellige emner eller spørgsmål op i forældrebestyrelsen og laver forældretilfredshedsundersøgelser.

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for disse udvalgte situationer?

2.7.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

2.8 Børn i udsatte positioner

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljøer, så de understøtter læring, trivsel, udvikling og dannelse hos børn i udsatte positioner?
- Har vi i tilstrækkeligt omfang faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i vores pædagogiske læringsmiljø?
- Hvordan sikrer vi, at vi har blik for alle de børn, der er i periferien af børnefællesskabet - og dem, hvis udsathed er mindre synlig?
- Hvordan fungerer vores eventuelle samarbejde med andre instanser som PPR, sundhedspleje, tale-høre-pædagog mv.?

Vi har meget fokus på relationerne ift. børn i udsatte positioner. Vi arbejder på, at finde og se deres styrker frem for deres udfordringer.

Vi laver udviklingsplaner for at sikre disse børns trivsel og udvikling.

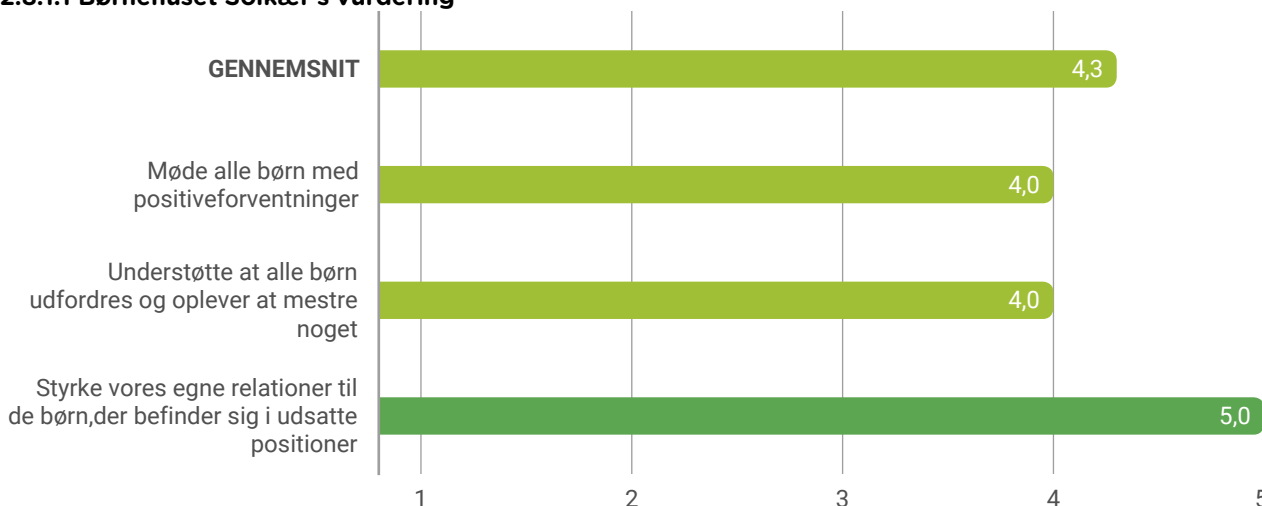
Vi samarbejder tværfagligt når det er nødvendigt.

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse udvalgte pædagogiske tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.8.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

2.9 Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilke gode eller dårlige erfaringer har vi med pædagogiske tiltag og initiativer rettet mod kommende skolebørn?
- Hvad mener vi, er de vigtigste faktorer for, at børn oplever tryghed og sammenhæng i overgange?
- Hvordan oplever vi samarbejdet med skole, fritidshjem/SFO eller andre dagtilbud i forbindelse med overgange?
- Hvordan kan vi følge op på, hvordan børnene har oplevet overgangen fra dagtilbud til skole eller SFO/fritidshjem?

Da vi er en landsbyordning der indeholder både dagtilbud, skole og SFO er vores muligheder for at lette overgangene gode. Børnene møder SFO-personalet allerede i børnehaven, hvor de arbejder om formiddagen.

Vi har et godt, nært og trygt samarbejde omkring førskolebørnene, hvor de i god tid før skolestart får kendskab til skolen, legepladsen og 0. klasses personale.

Vi får primært positive tilbagemeldinger fra forældrene omkring skolestarten.

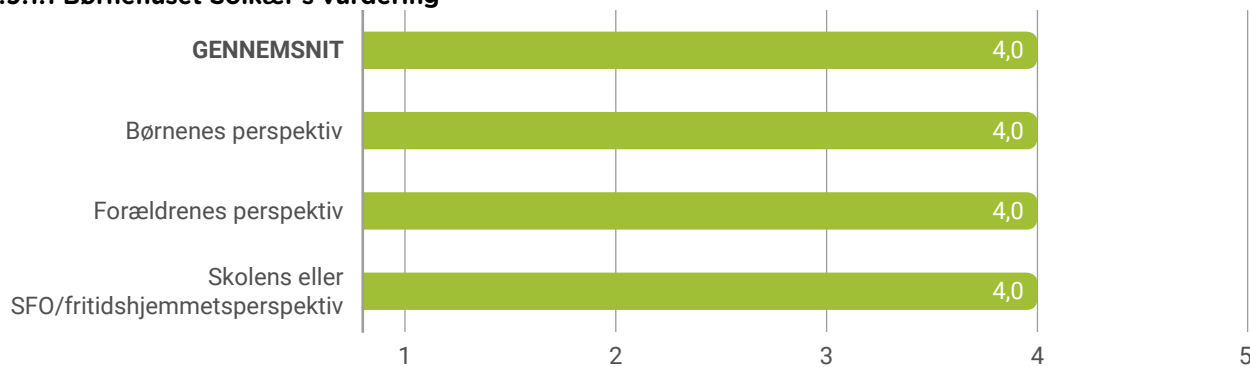
SFO arbejder med børneinterviews, for at sikre børnenes trivsel og følge op på overgangen fra bhv. til skole

2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad inddrager vi disse udvalgte perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

3 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019 - FOKUSOMRÅDER

3.1 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer i løbet af dagen?
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Vi arbejder meget med relationerne ud fra DUÅ-principperne. Vi er tydelige voksne, der anvender anvisninger, beskrivende kommentarer, ros, opmuntring og anerkendelse.

Vi opdeler ofte børnene i mindre grupper for at styrke både samspillet og relationerne - både barn/barn og barn/voksen. Vi ser det enkelte barn og italesætter at vi ser det.

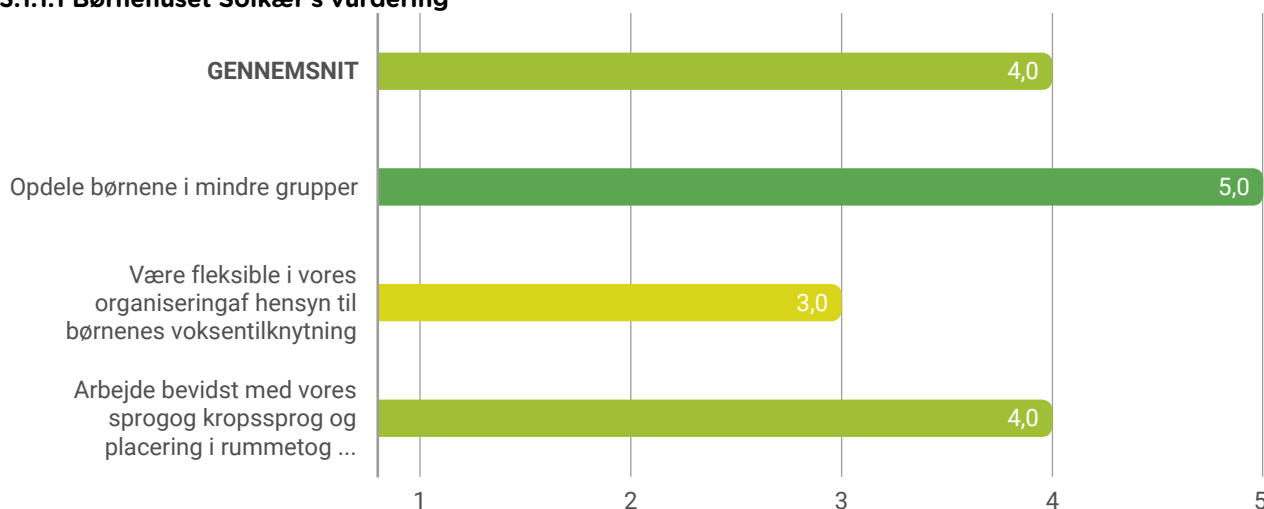
Vi benytter af og til tegn, så børnene ved, at vi ser dem og er opmærksomme på dem, men ikke kan reagere lige med det samme.

Når vi arbejder med aktivitet og samlinger med alle børn, er vi opmærksomme på, at hvert enkelt barn bliver set, hørt og får muligheden for at være i fokus.

3.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad har vi fokus på disse udvalgte tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

3.1.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

3.2 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan evaluerer vi det pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for på aktiviteterne eller på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering til at justere vores pædagogiske læringsmiljø?

Vi har løbende arbejdet med evaluering af vores pædagogiske læringsmiljø.

Der bliver evalueret på både stuemøder og personalemøder.

Vi anvender releksions- og evalueringsspørgsmål ift. arbejdet med det pædagogiske læringsmiljø.

Når vi laver udviklingsplaner, evalueres de ofte flere gange.

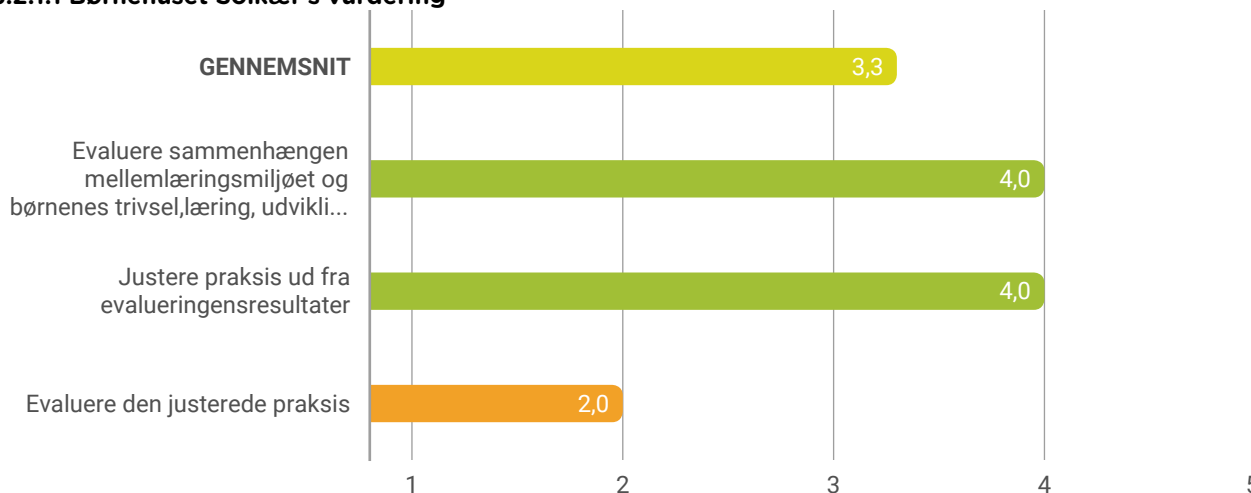
Derudover foregår en del af vores evaluering løbende i den daglige praksis, hvor små ændringer og justeringer lynhurtigt kan skabe en stor forskel for den enkelte.

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad er vi opmærksomme på disse udvalgte dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

3.2.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

4 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

4.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

- Solkær, Idom-Råsted Hallen og Plexus har til huse i samme bygningsmasse. Dette giver grundlag for et tæt samspil mellem væsentlige aktører i lokalsamfundet.
- Der er aftaler om at Plexus dagligt levere frokostmad til børnehaven og vuggestue.
- Pensionister kommer i børnehaven og bager sammen med børnene. Bagværket er efterfølgende blevet solgt i vores bod
- Forældre og frivillige deltager ved legepladsdage, hvor der bliver bygget, repareret og ryddet op.
- Den lokale dagpleje kommer og laver legestue i børnehuset hver 14. dag
- Der laves oplæsningsdage hvor skolebørn læser op for mindre grupper af børnehavenbørn
- Der er et nært samarbejde med idrætsforeningen, hvor Solkær medvirker ved organiseringen af idrætsaktiviteter i eftermiddagstimerne
- Der laves ture til biblioteket i Holstebro, hvor der ses udstillinger/fim/lånes bøger
- Der laves besøg på lokale landbrug hvor børnene ser dyr og maskiner
- Der er et samarbejde med lokale musikere om lejlighedsvis at komme og spille og synge med børnene
- Den lokale musikforening inviterer til koncerter i Plexus
- Frivillige fra lokalsamfundet hjælper ved at stå i værksteder til den årlige julestue og andre donerer materialer hertil.
- Der er et samarbejde med Idom Kirke om at lave forløb med sang, spil og bevægelse for de ældste børnehavenbørn.
- Alle børn deltager i julegudstjeneste i Idom Kirke

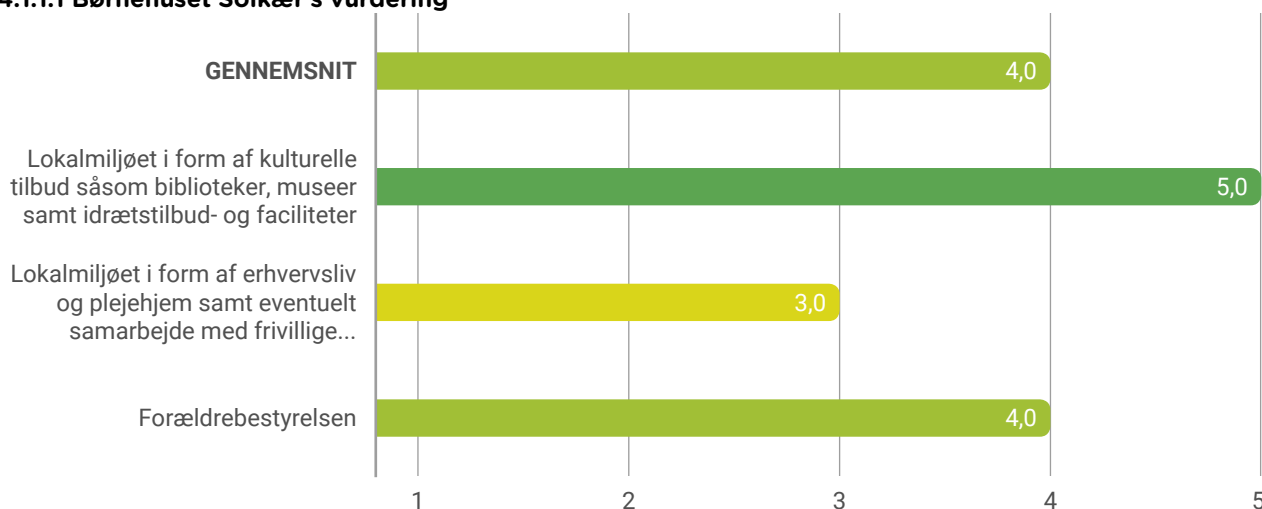

Forældrebestyrelsen har været inddraget i processen med udformningen af den styrkede pædagogiske læreplan. Det pædagogiske grundlag og de 6 læreplanstemaer er blevet præsenteret og drøftet på møder i takt med at personalet har fået beskrevet de forskellige områder.

4.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad formår vi at inddrage følgende i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børnene?

4.1.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

4.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

For at sikre de bedste betingelser for at børnene trives, lærer og udvikler sig og dannes, har vi løbende fokus på det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. I den kommende tid vil vi arbejde ud fra KIDS-observations-materialet, der i høj grad vægter børnesynet, barnets muligheder for deltagelse og hvorvidt vi som voksne følger barnets initiativ.

Det fysiske børnemiljø:

Vi er en institution i et lille lokalsamfund. Vi har gode rammer og masser af plads, både inde og ude, vi har desuden både en hal, multibaner og natur til rådighed, hvilket vi ser som en stor fordel i det fysiske børnemiljø. Pladsen giver børnene mulighed for at lege uforstyrret i mindre grupper. De fysiske rammer opfordrer børnene til aktivitets- og bevægelseslege såvel ude som inde, ligesom det minimerer støjniveauet at børnene kan fordele sig på et stort område. Der er både små rum og kroge til at lege i fred og ro, og der er rum og udendørsarealer der indbyder til tummel, boldspil og vilde lege. Vi har madordning og spiser dagligt sammen til frokost, ligesom der er lagt små for- og eftermiddagsmåltider ind, så børnene løbende får ny energi til leg, aktivitet og læring. For at hæve hygiejneniveauet og mindske sygdom har vi faste rutiner for håndvask i dagligdagen. Institutionen er ligeledes "sko-frit" område, med

henblik på renere gulve til leg.

Det psykiske børnemiljø:

Vores institution er af en størrelse, hvor alle børn bliver hilst på, set og hørt i løbet af dagen. Børnegrupperne har en størrelse, der gør at børnene kender hinanden rigtigt godt. Vi arbejder målrettet med sociale kompetencer, både i forhold til at lære børnene om de sociale spilleregler, accept af forskelligheder, inklusion og gode venskaber. Alle medarbejdere har gennemført DUÅ og anvender den anerkendende tilgang i det pædagogiske arbejde. Vi anvender ligeledes i det daglige pædagogiske arbejde forskellige redskaber fra DUÅ, for at sikre os at alle børn bliver set, hørt og udvikles. De børn der har det svært, guides og får et kærligt skub, således at de også føler sig betydningsfulde i fællesskabet. For at fremme et bedre børnemiljø, er børnene delt op i mindre grupper ved spisning og aktiviteter, ligesom alle børn er tilknyttet en fast kontaktpædagog. Vi hører og ser børnene i det de er optagede af og ofte bruges det til samlinger eller aktivitet. Hvis børnene f.eks. er optagede af edderkopper på legepladsen, synges der sange om edderkopper, læses bøger eller der indledes en jagt på edderkoppespind på legepladsen.

Det æstetiske børnemiljø:

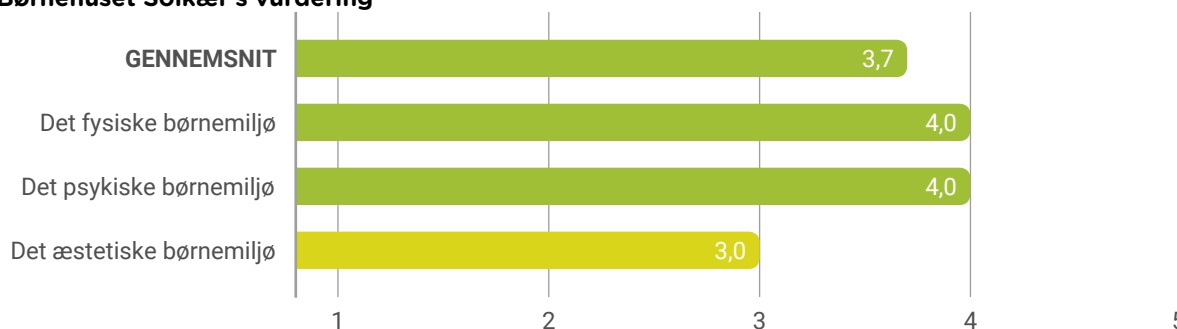
Vi indretter os på en måde som indbyder til leg og fælles aktivitet. Vi tilbyder i institutionen mange kreative aktiviteter f.eks. smykker, lerværksted, maling osv. Vi arbejder desuden ofte ud fra bestemte temaer med både sang, musik, kreative og motoriske aktiviteter. Det er vigtigt for os, at udstille de ting vi laver med børnene, så vores institution ser indbydende ud og virker spændende og inspirerende på børnene. Samtidig er det vores mål, at signalerer at vi er pædagogisk faglige og kreative sammen med børnene. Vi benytter ofte store print af billeder, tegninger, collager mm. som hænges op i huset. Vi evaluerer løbende på hvordan institutionen ser ud og laver små ændringer og justeringer, så det indbyder mest muligt til leg og aktivitet ud fra det der optager børnene. Vi arbejder ofte sammen med lokale kunstnere, skuespillere, musikere for at give børnene inspiration og glæde ved de forskellige kulturelle udtryksformer. Vi benytter os ligeledes af tilbud i f.eks., kirken eller på biblioteket.

4.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Børnehuset Solkær's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

4.2.1.1 Børnehuset Solkær's vurdering

5 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

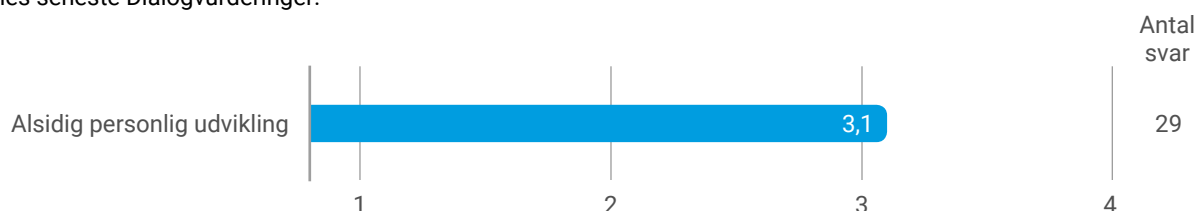
5.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, trykthed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

De pædagogiske læringsmål:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

Børnehavebørnene er opdelt i 2 blandede grupper. Grupperne er tilfældigt opdelt på tværs af alder, køn og kulturel baggrund, der er således drenge og piger, store og små, børn med dansk og udenlandsk baggrund i begge grupper. Vuggestuen er ligeledes en tilsvarende blanding af alder, køn og baggrund. Her er der fælles morgenåbning og fælles temadage med de yngste børnehavebørn.

I det daglige bliver der arbejdet med DUÅ med stor fokus på at støtte det enkelte barns udvikling og selvværd. Børnene udforsker og erfarer sig selv i den daglige praksis ved deltagelse i gruppesamlinger, praktiske opgaver, hjælp til hinanden med spisning og påklædning og gennem kreative aktiviteter hvor forskellige materialer stilles til rådighed. Den kropslige dimension tilgodeses ved at børnene afprøver sig selv og hinanden gennem fælles lege og aktiviteter i hallen, på legepladsen og den omkringliggende natur i området.

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Det er vigtigt at der er en fast struktur og ramme for dagligdagen, der giver grundlag for at alle børnene oplever tryghed og omsorg. I de daglige samlinger og spisesituationer er det vigtigt at alle bliver hørt og respekteret og kan komme til orde og oplever sig som en del af gruppen. Det er vigtigt at børnene støttes og får anerkendelse når noget nyt

afprøves. Det er ligeledes vigtigt at børnene fastholdes i at gennemføre de ting, de går i gang med. Legen har en stor plads i den daglige praksis, da den har stor betydning for udvikling af gode relationer børnene imellem. Personalet skal forsøge at inspirere og inddrage, så alle børn er med i legesammenhænge

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling. *Se ovenstående*
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
Det brede lærings syn: *Handler om at børnene får læring i hverdagens rutinesituationer, i legen og strukturerede aktiviteter. Børnenes alsidige udvikling understøttes således fint med dette lærings syn.*
Leg: *Vi ser legen som et rum for udvikling af en lang række personlige og sociale kompetencer. Legen er således grundlæggende for udvikling af børnenes alsidige personlige udvikling.*
Børnesyn: *Børnene har ret til selvbestemmelse og indflydelse og barnets synspunkter skal høres og respekteres. Dette er en væsentlig del af barnets kompetencer til deltagelse i fællesskaber*
Forældresamarbejde: *Dialog, gensidig information og samarbejde er grundlæggende for at børnenes alsidige udvikling lykkes bedst muligt*
Børn i udsatte positioner: *Disse børns alsidig personlige udvikling tilgodeses så vidt muligt i det eksisterende fællesskab. Det er vigtigt at tage udgangspunkt i deres individuelle kompetencer og bruge disse til styrkelse af udvikling og tilhørsforhold.*
Sammenhænge ved overgange: *Det er vigtigt at der er en fælles pædagogisk retning for børnehave, skole og SFO. Dette er sikret gennem et tæt samarbejde i landsbyordningen, hvor der er et tæt samarbejde mellem afdelingerne og stor fokus på børnenes trivsel og udvikling omkring overgangen. Arbejdet med børnenes alsidige personlig udvikling fortsætter således naturligt med arbejdet i børnehaveklassen hvor målene i høj grad spejler læreplansmålene.*

- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
Alle dagligdagens aktiviteter og rutiner medvirker til børnenes læring og vil i forskellig grad udvikle børnene indenfor de 6 læreplanstemaer.
En spisesituation i børnenes gruppe kan eksempelvis give læring på følgende måde:
Personlig udvikling: *Komme til orde, lytte til hinanden, smage på noget nyt.*
Social udvikling: *Vente på tur, sende maden videre, hjælpe kammerater med at hælde op, sidde sammen ved bordet, bruge indestemme, holde hænder og fødder for sig selv.*
Kommunikation og sprog: *Tale sammen over maden, fortælle kammeraterne noget, lytte til fortælling.*
Krop, sanser og bevægelse: *Mestre at spise med kniv og gaffel, hælde mad/vand op, sidde i længere tid på samme plads, smage på maden.*
Natur, udeliv og science: *Opleve kold/varm mad*
Kultur, æstetik og fællesskab: *Børnene sidder sammen ved bordene om et fælles måltid. Alle spiser den samme hverdagsmad og der er fælles regler for adfærd når man sidder sammen ved bordet og spiser.*

5.2 Social udvikling

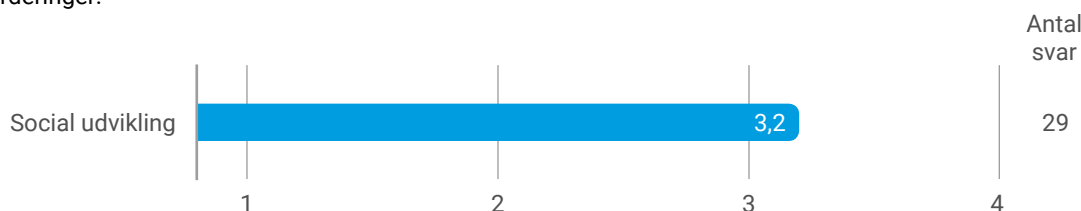
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

De pædagogiske læringsmål:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
Arbejdet med børnenes sociale udvikling bygger på personalets nære relationer til det enkelte barn. Det er vigtigt at der er et stort kendskab til barnet og dets familiemæssige baggrund og at barnet føler sig tryk i Solkær. Det er ligeledes vigtigt at der er tydelige regler for adfærd og at der jævnligt bliver arbejdet med disse. I det daglige bliver der arbejdet med DUÅ med stor fokus på at støtte det enkelte barns udvikling i forhold til gruppen. Personalet forsøger at være gode rollemodeller og roser når børnene hjælper hinanden og udviser empati. Personalet italesætter når børnene er opmærksomme og hjælper hinanden og benævner børnenes handlinger. Der gives

nabo-ros, bevidnet ros og der sendes glad-meldinger med hjem. Der arbejdes med dukkerollespil når der er særlige forhold omkring børnenes relationer, der skal udvikles. Der er stor opmærksomhed på børnenes lege, hvor personalet forsøger at få alle børn med i legefællesskaber. Det kan være et barn, der skal have hjælp til at spørge om lov til at være med i en leg hvor den voksne kan hjælpe ved opfindes en ny rolle i legen. Den voksne kan også starte en leg med et barn, der er lidt udenfor, for at øge barnets popularitet og gøre det mere attraktivt at lege med. Personalet laver også aktiviteter målretter bestemte grupper for at styrke fællesskab og relationer. Det kan f.eks. være heltetræning for drengene i en bestemt aldersgruppe, te selskab for en gruppe piger, sunde slåskampe, den gode stol, fælles kreative forløb, tematorsdage for vuggestuebørn og yngste børnehavebørn etc.

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse. *Børnehavebørnene er opdelt i 2 blandede grupper. Grupperne er tilfældigt opdelt på tværs af alder, køn og kulturel baggrund, der er således drenge og piger, store og små, børn med dansk og udenlandsk baggrund i begge grupper. Vuggestuen er ligeledes en tilsvarende blanding af alder, køn og baggrund. Børnehavegrupperne laver hver dag samlinger og fællesspisning hvor der er stor fokus på det sociale miljø i gruppen. Der bliver f.eks. øvet hjælpsomhed, gensidig opmærksomhed, lytte til hinanden og vente på tur. Der arbejdes med at alle kan komme til orde og har indflydelse. Alle børn deltager på skift i de praktiske opgaver omkring spisningen.*

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
Se ovenstående hvor læringsmiljøet er beskrevet
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
Det brede læringssyn: *Dette handler om at børnene får læring i hverdagens rutinesituationer, i legen og strukturerede aktiviteter. Børnenes sociale udvikling understøttes således fint med dette læringssyn.*
Leg: *Vi ser legen som et rum for udvikling af en lang række personlige og sociale kompetencer. Legen er således grundlæggende for udvikling af børnenes sociale udvikling.*
Børnesyn: *Børnene har ret til selvbestemmelse og indflydelse og barnets synspunkter skal høres og respekteres. Dette barnesyn er grundlæggende i arbejdet med at understøtte barnets sociale udvikling.*
Forældresamarbejde: *Dialog, gensidig information og samarbejde er grundlæggende for at styrke børnenes sociale udvikling bedst muligt.*
Børn i udsatte positioner: *Børnenes sociale udvikling tilgodeses så vidt muligt i det eksisterende fællesskab. Så vidt det er muligt kan disse børn have fordel af at være i mindre gruppesammenhænge. Det er vigtigt at tage udgangspunkt i deres individuelle kompetencer og bruge disse til styrkelse af udvikling og tilhørsforhold.*
Sammenhænge ved overgange: *Det er vigtigt at der er en fælles pædagogisk retning for vuggestue, børnehave, skole og SFO. Dette er sikret gennem et tæt samarbejde i landsbyordningen, hvor der er et tæt samarbejde mellem afdelingerne og stor fokus på børnenes trivsel og udvikling omkring overgangene. Arbejdet med de ældste børnehavebørns sociale udvikling fortsætter således naturligt med arbejdet i førskolegruppen, SFO og børnehaveklassen hvor målene i høj grad spejler læreplansmålene.*
Arbejdet med vuggestuebørnenes sociale udvikling ved overgangen til børnehaven styrkes gennem et tæt personalesamarbejde mellem vuggestuepersonale og børnehavepersonale. Herudover laves der fælles pædagogiske temadage, fælles morgenåbning, fælles forældresamtaler med udgangspunkt i dialogprofiler og sprogvurderinger

- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
Alle dagligdagens aktiviteter og rutiner medvirker til børnenes læring og vil i forskellig grad udvikle børnene indenfor de 6 læreplanstemaer.
En spisesituation i børnenes gruppe kan eksempelvis give læring på følgende måde:
 Personlig udvikling: *Komme til orde, lytte til hinanden, smage på noget nyt.*
 Social udvikling: *Vente på tur, sende maden videre, hjælpe kammerater med at hælde op, sidde sammen ved bordet, bruge indestemme, holde hænder og fødder for sig selv.*
 Kommunikation og sprog: *Tale sammen over maden, fortælle kammeraterne noget, lytte til fortælling.*
 Krop, sanser og bevægelse: *Mestre at spise med kniv og gaffel, hælde mad/vand op, sidde i længere tid på samme plads, smage på maden.*
 Natur, udeliv og science: *Opleve kold/varm mad*
 Kultur, æstetik og fællesskab: *Børnene sidder sammen ved bordene om et fælles måltid. Alle spiser den samme hverdagsmad og der er fælles regler for adfærd, når man sidder sammen ved bordet og spiser.*

5.3 Kommunikation og sprog

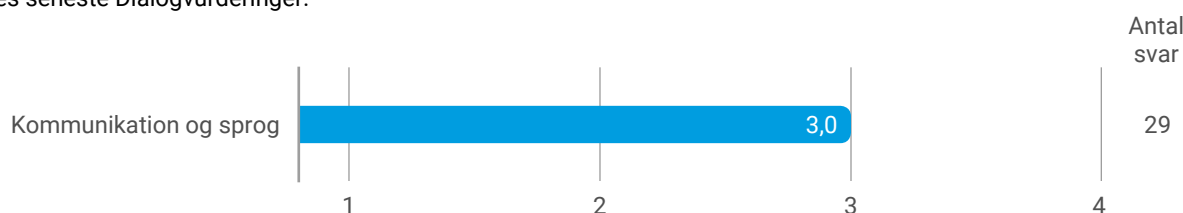
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Sproglig udvikling.

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

De pædagogiske læringsmål:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Læringsmiljøet skal tilbyde børn en bred vifte af sproglige læringsmuligheder og aktiviteter, der understøtter tilegnelsen af sprogforståelse, ordforråd, udtale og sætningsdannelse i sammenhænge, der er meningsfulde for børn. Det pædagogiske personale kan fx gennem samtaler, spørgsmål, historiefortælling og leg sætte ord på børnenes forskellige oplevelser. Sproglige læringsmuligheder skal indtænkes i alle rutiner og i planlagte og spontane aktiviteter, hvor børn introduceres til nye begreber og udtryksformer såsom fx skrift-, symbol- og billedsprog.

I Solkær arbejder vi med at tilpasse læringsmiljøet, så den sproglige udvikling fremmes, på flg. måde:

Vi taler med børnene, stiller nysgerrige og opklarende spørgsmål til børnenes handlinger. Vi viser med kropssprog og øjenkontakt, hvordan man kommunikerer med andre. Vi opfordrer børnene til på eget initiativ at starte samtaler med andre børn. Vi viser, hvordan vi taler til andre, for at få dem til at se eller høre noget bestemt. Vi hjælper børnene med at sætte ord på og håndtere konflikter på en hensigtsmæssig verbal måde. De voksne bestræber sig på at være gode rollemodeller for børnene.

Vi tilrettelægger lege og aktiviteter så de målrettet udvikler børnenes sprog. Helt konkret arbejder vi med ord, tal og bogstaver. Vi synger. Vi arbejder med rim og remser. Vi arbejder tematisk med sprog og sprogudvikling. Vi arbejder med sprog-grupper, hvor vi øver bestemte ting. Vi præsenterer børnene for nye ord og tolker hvad skilte, logoer mm betyder. Vi læser for børnene. Vi laver forskellige lytte-lege/øvelser. Vi øver børnene i at aflæse/sætte ord på følelser. Vi sikrer, at børnene har adgang til bøger, tavler, skrive- og tegneredskaber og papir, således at børnene bliver introduceret til bøgernes univers og nysgerrige på skriftsproget.

Vi indretter vores institution således, at der er spændende plakater, billeder, ting og udstillinger der alle opfordrer til nysgerrighed og sproglig dialog.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Det pædagogiske personale har ansvar for, at børn får mange og forskellige erfaringer med sprog i selvorganiseret og spontan leg og andre meningsfulde aktiviteter med hinanden. I den forbindelse er det centralt at have blik for de børn, der ikke af sig selv indgår i samtaler, lege og aktiviteter, med henblik på, at de også kommer til at indgå i fællesskaber, der understøtter deres kommunikative og sproglige udvikling.

I Solkær deler vi ofte børnene op i mindre grupper når vi arbejder med sprog og kommunikation. På denne måde sikrer vi os, at vi som voksne ser det enkelte barn samt at alle børn får mulighed for at komme til orde og får noget ud af aktiviteten.

Til samlinger, ved måltider, i leg osv. Er personalet opmærksomme på, at give alle børn mulighed for at byde ind i en samtale eller fortælle noget. Vi viser børnene, hvordan man kommunikerer på en hensigtsmæssig måde ved at henvende os til dem, tale med dem, give gode beskeder og sætte ord på det der sker i forbindelse med rutiner og aktiviteter.

I de daglige aktiviteter, rutinesituationer og leg, opfordrer vi børnene til at anvende sproget til at udtrykke tanker, ideer og følelser. Vi forholder os nysgerrigt og indlevende til det børnene er optagede af og viser, at vi har lyst til kommunikation og samtale.

Vi arbejder ud fra principperne fra DUÅ med at give gode og anvisende beskeder og formulerer krav og ønsker positivt. Vi ser legen som vigtig i forhold til at udvikle både ordforråd, sætninger, verbal og nonverbal kommunikation og prioriterer derfor legen højt i vores dagligdag.

For at få et overblik over hvordan hvert enkelt barns sproglige udvikling er laver vi sprogvurderinger og dialog-profiler i "Hjernen og Hjertet". Disse vurderinger bliver fulgt op med forældresamtaler.

Vi anvender desuden sprogmateriale i form af TRAS, Palle Post, BCB osv. Dette udføres i et tværfagligt samarbejde med kommunens tale-høre-konsulent.

Vi er særligt opmærksomme på vores tosprogede børn. For at sikre os at de udvikler sig sprogligt, anvender vi "Sprogtrappen" i "Hjernen og Hjertet"

For de børn der er særligt udfordret i deres sproglige udvikling, tilrettelægges særlige forløb, hvor vi arbejder med nogle helt konkrete tiltag. Dette arbejde foregår i samarbejde med hjemmet, tale-høre-konsulent og institutionen.

5.4 Krop, sanser og bevægelse

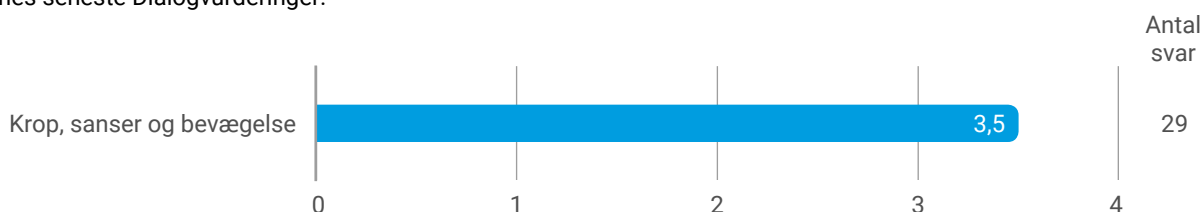
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Krop, Sanser og Bevægelse.

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimenterer, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer, lige som al kommunikation og relations-dannelse udgår fra kroppen. Læringsmiljøet i dagtilbuddet skal give alle børn, herunder også de børn, som har begrænsede erfaringer med krop, sanser og bevægelse, mulighed for at deltage i fællesskaber, aktiviteter og leg, og det pædagogiske personale skal motivere børn til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

De pædagogiske læringsmål for temaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

I Solkær er læringsmiljøet indrettet og tilpasset, så det indbyder til leg, kreativitet og bevægelsesglæde og sanseoplevelser. Vi har god plads, både inde og ude og tilpasser det løbende, så det indbyder til fysisk aktivitet. Vi prioriterer højt, at børnene dagligt kommer ud og mærker naturen, vejret, årstidernes skift osv. Vores legeplads er indrettet, så den udfordrer børnene både sansemæssigt og motorisk. Vi leger med vand, mudder, laver bål, mærker sol, blæst og regn osv. og er ugentligt på gåtur i lokalområdet.

Vi bruger hallen til forskellige motorikforløb, boldspil, aktivitet og kropslig udfoldelse. I alle afdelinger er der indrettet

puderum/tumlerum, der sammen med hallen giver mulighed for bevægelse og motorisk aktiv leg indendørs. Vi arbejder tematisk med ting der giver børnene viden og bevidsthed om sanser, kroppen, sundhed og hygiejne. Vi er bevidste om, at indrette og udsmykke vores lokaler så der hele tiden er forskellige sanseindtryk for børnene. Vi bruger blandt andet billeder, collager, blomster, musik, lys osv. Forældre inddrages via dialog og som samarbejdspartnere med hensyn til at give børnene gode betingelser for bevægelse, fx ved at dele pædagogiske overvejelser om værdien af risikoorienteret leg og det at udfordre og følge børnenes bevægelsesmæssige interesser. I forhold til overgange arbejder vi sammen med hinanden både vuggestue/børnehave, børnehave/skole og børnehave/SFO om fælles bevægelsesaktiviteter.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I det daglige arbejder vi med at lære børnene om kroppen og gøre børnene kropsbevidste og selvhjulpne. Vi øver f.eks. børnene i at tage tøj af og på, hælde vand op, spise selv og klare daglige motoriske udfordringer. For at gøre børnene kropsbevidste, benævner vi de forskellige kropsdele og funktioner. For at styrke børnenes tro på sig selv og udvikle deres selvværd, anerkender og roser vi børnene undervejs i processen. Vi er bevidste om, at det er i bevægelsesfællesskaber barnet udvikler mestring af kropslige/sanselige indtryk og styrker sin evne til at aflæse og forstå andre børns og voksnes gestik, mimik, og kropslige udtryk. Vi arbejder derfor med at lære børnene at aflæse mimik, kropssprog og følelser, udtrykke følelser og anvende disse på en hensigtsmæssig måde. I både vuggestuen og børnehaven laves der dagligt samlinger, hvor vi viser børnene de forskellige måder at arbejde med, og mærke kroppen på. Det kan være både i ro og aktivitet. Vi italesætter hvad vi gør og giver børnene bevidsthed om hvordan aktiviteter kan være både vilde og stille.

Bevægelse handler om børns aktive udforskning af verden og kroppens muligheder såvel alene som sammen med andre børn. Det pædagogiske personale arbejder for, at alle børn kommer til at deltage i et inkluderende børnefællesskab og i samspil med de fysiske omgivelser både ude og inde. Vi laver sanseintegrationsforløb og motoriske forløb med grupper af børn. Hvis vi har børn der er særligt udfordret motorisk eller sansemæssigt, laver vi små forløb for disse børn i mindre grupper. Via dialog-profiler og forældresamtaler drøfter vi enkelte børn med forældrene. De børn der har særlige udfordringer drøftes tværfagligt med f.eks. fysioterapeut eller ergoterapeut, som vejleder os omkring særlige forløb for disse børn.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børns sanser, krop og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- **Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse**

- se ovenstående, hvor læringsmiljøet er beskrevet.

- **Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag**

Det brede læringssyn: Dette handler om, at børnene får læring i hverdagens rutine-situationer, i legen og strukturerede aktiviteter. Børnenes kropslige, motoriske og sanselige udvikling bliver styrket og udfordret i alle disse sammenhænge.

Leg: Vi ser legen som et rum for udvikling af en række personlige kompetencer, herunder også både den kropslige, motoriske og sanselige udvikling.

Børnesyn: Børnene har ret til selvbestemmelse og indflydelse og barnets synspunkter skal høres og respekteres. Dette barnesyn opfordrer til, at det pædagogiske personale ser og fornemmer barnet der hvor det er i sin motoriske og sanselige udvikling, og arbejder ud fra dette.

Forældresamarbejde: Dialog, gensidig information og samarbejde er grundlæggende for at styrke barnets motorisk og sanselige udvikling bedst muligt.

Børn i udsatte positioner: Barnet motoriske og sanselige udvikling tilgodeses så vidt muligt i det eksisterende fællesskab. Det er vigtigt, at personalet tager udgangspunkt i barnet og tilpasser aktiviteter og udfordringer, så barnet har mulighed for at imødekomme de krav der stilles og får en positiv oplevelse.

Sammenhænge ved overgange: Det er vigtigt med en fælles pædagogisk retning og et tæt samarbejde i landsbyordningen. Der arbejdes med børnenes kropslige og sanselige udvikling hele vejen fra vuggestue til børnehave til skole og SFO.

- **Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.**

Alle dagligdagens aktiviteter og rutiner medvirker til børnenes læring og vil i forskellig grad udvikle børnene indenfor de 6 læreplanstemaer.

En garderobesituation kan eksempelvis give læring på følgende måde:

Personlig udvikling: Øve selvhjulpnehed

Social udvikling: Hjælpe en kammerat, vente på tur, bruge indestemme.

Kommunikation og sprog: Tale sammen, forstå en besked, lære nye ord

Krop sanser og bevægelse: Mærke efter hvilket tøj der er behov for, tage tøj på selv

Natur, udeliv og science: bevidsthed om vejret, regntøj eller sommerhat

Kultur, æstetik og fællesskab: fælles regler for adfærd, holde hænder og fødder for sig selv

Eksempel på sammenhæng mellem krop, sanser og bevægelse og de øvrige læreplanstemaer:

En tur i skoven for en gruppe børn for at samle materialer til julestuen.

Krop, sanser og bevægelse: Børnene får udviklet deres motoriske færdigheder ved først at klare påklædning til turen og dernæst ved at færdes i skoven, hvor man skal gå på smalle stier og klatre over rødder, træstammer etc. Lyde og lugte er anderledes end hjemme i institutionen.

Alsided personlig udvikling: Børnene oplever glæde ved at færdes i naturen. Børnene får større viden om skoven og materialer, der kan bruges

Social udvikling: Børnene skal følges, gå på række og vente på tur når der uddeles kiks. Alle bidrager til den fælles indsamling af materialer

Natur, udeliv og science: Gennem indsamlingen af materialer får børnene kendskab til hvilke naturlige materialer, der kan samles og anvendes til dekorationer.

Kommunikation og sprog: Der bliver talt om hvad der findes på vejen og hvilke dyr der bor i skoven.

Kultur, æstetik og fællesskab: Turen er en del af en fast tradition i Solkær hvor der er et fællesskab om en julestue for alle børn og forældre.

5.5 Natur, udeliv og science

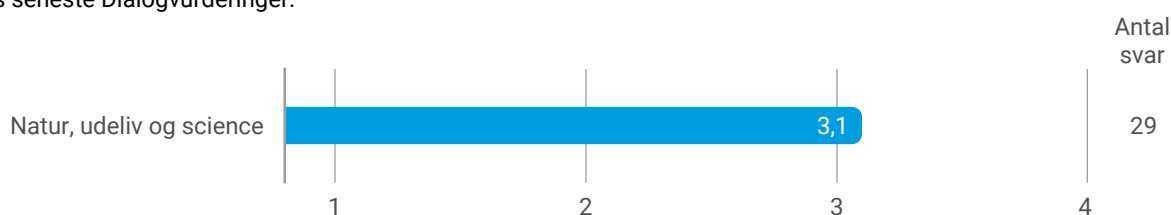
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Det pædagogiske personale skal opmuntre børnene til at foretage egne undersøgelser samt støtte og guide dem i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner.

De pædagogiske læringsmål:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

I det pædagogiske læringsmiljø bliver der lagt vægt på at børnenes nysgerrighed pirres og at børnenes interesser følges. F.eks. er der plantekasser på legepladsen hvor der bliver dyrket græskar, krydderurter, bær og blomster, hvor børnene er med i hele dyrkningsprocessen. Der bliver lavet haletudseprojekt hvor børnene er med til at finde frøæg i et nærliggende vandhul, som tages med tilbage i et akvarium hvor børnene kan følge udviklingen til haletudser og frøer. Slutteligt genudsættes frøerne i vandhullet. Der laves ture til skoven hvor det undersøges hvad man kan finde af smådyr og planter. Der bliver lavet undersøgelser af krible-krable dyr og edderkoppespind som findes på legepladsen og i insekthotellet. Der bliver lavet temaer med oprydning af skrald. Der læses bøger om dyr og søges viden om dyr på i-paden.

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Der skabes muligheder for at børnene kan eksperimentere og får erfaringer med luft/ild/vand/jord. F.eks. undersøges hvad der flyder og hvad der synker, hvad sker der med et dødt dyr i en myretue, hvad sker der med frossent is når det kommer ud i solen, fremstilling af vindmøller og flyvere. Hvad sker der når man puster med sugerør i mælk. Forsøg med vægt lavet af en stang og spande. Fremstilling af "blomsterparfume", leg med vand, sand og mudder. Leg med "abesnot". Madfremstilling over bål. Der snakkes med børnene om vejret og hvilken påklædning der skal bruges.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science *se ovenstående hvor læringsmiljøet er beskrevet.*
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
Det brede læringssyn: *Dette handler om at børnene får læring i hverdagens rutinesituationer, i legen og strukturerede aktiviteter. Børnene er ude hver dag hvor der gøres opdagelser og erfaringer, med natur og science på legepladsen eller på ture. Der bliver ligeledes planlagt og udført strukturerede forløb særligt med sigt på natur og science.*

Leg: Vi ser legen som et rum for udvikling af en lang række personlige og sociale kompetencer. Børnene eksperimenterer og leger hver dag med mange forskellige materialer på legepladsen. Legen er således grundlæggende for børnenes erfaringer med natur og science.

Børnesyn: Børnene har ret til selvbestemmelse og indflydelse og barnets synspunkter skal høres og respekteres. Dette barnesyn er vigtigt i forhold til at understøtte

børnenes nysgerrighed og interesser med natur og science. Personalet skal være gode til at gribe børnenes ideer.

Forældresamarbejde: Dialog, gensidig information og samarbejde er vigtige elementer for at styrke forståelsen for børnenes erfaringsdannelse med natur og science.

Børn i udsatte positioner: Disse børn vil ofte have fordel af meget udeliv, hvor der er god plads til selvbestemmelse og eksperimenter.

Sammenhænge ved overgange: Det er vigtigt at der er en fælles pædagogisk retning for vuggestue, børnehave, skole og SFO. Dette er sikret gennem et tæt samarbejde i landsbyordningen, hvor der er et tæt samarbejde mellem afdelingerne og stor fokus på børnenes trivsel og udvikling omkring overgangene. Arbejdet med de ældste børnehavebørns erfaringsdannelse inden for natur og science fortsætter således naturligt med arbejdet i førskolegruppen, SFO og børnehaveklassen, hvor målene i høj grad spejler læreplansmålene.

Tilsvarende er der et tæt personalesamarbejde og forældresamarbejde ved vuggestuebørnenes overgang til børnehaven. Herudover laves der fælles pædagogiske temadage, fælles morgenåbning, fælles forældresamtaler med udgangspunkt i dialogprofiler og sprogvurderinger

- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Eksempel på sammenhæng mellem natur, udeliv og science og de øvrige læreplanstemaer:

Haletudseprojekt

• *Krop, sanser og bevægelse: Når børnene skal ned og samle frø-æg får de udviklet deres motoriske færdigheder, ved først at klare påklædning til turen og dernæst ved at gå ned til vandhullet, hvor man skal passe på ikke at falde i vandet. Lyde og lugte er anderledes end hjemme i institutionen og æggene har en underlig konsistens at mærke på.*

• *Alsidig personlig udvikling: Børnene oplever glæde ved at færdes i naturen. Børnene får viden om hvordan den levende natur udvikler sig og viden om vigtigheden i at passe på den, når frøerne til slut genudsættes.*

• *Social udvikling: Børnene skal følges, gå på række og vente på tur på turene til vandhullet. Børnene er på skift med til at fodre og passe haletudserne hvilket styrker fællesskabet om den fælles opgave*

• *Natur, udeliv og science: Børnene får erfaring med vigtigheden af at passe på levende dyr og første viden om truede dyrearter. De oplever en meget synlig udvikling fra æg til dyr.*

• *Kommunikation og sprog: Der bliver talt om hvad der sker undervejs i forløbet. Der lægges billeder og tekst ud på Aula, så forældrene kan fortsætte samtalen derhjemme.*

• *Kultur, æstetik og fællesskab: Der opstår et fælleskab blandt børnene på baggrund af den fælles oplevelse og opgave*

5.6 Kultur, æstetik og fællesskab

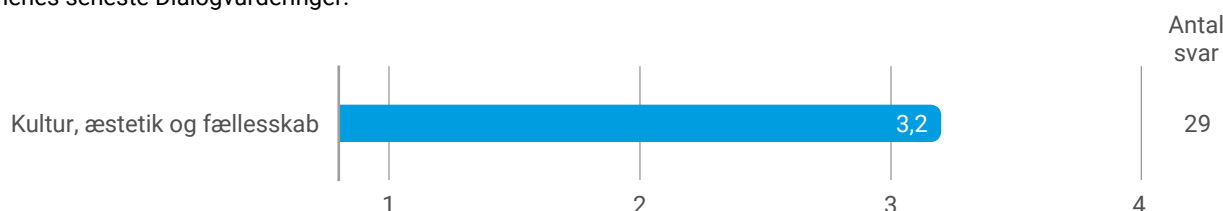
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. Det pædagogiske personale skal derfor skabe et læringsmiljø, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis.

De pædagogiske læringsmål:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Alle børn er tilknyttet en fast gruppe hvor der er et fællesskab om aktiviteter og oplevelser. Der laves også gruppeopdelinger på tværs af grupper hvor der opdeles efter alder eller køn. Der laves aktiviteter, der sigter på at viderebringe den danske kultur og traditioner, f.eks. ved fødselsdagsfejring, jul/påske/fastelavn.

Fællesskaberne handler også om at spise den samme mad sammen, tage på udflugter, fælles temadage, fælles belønninger.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Der laves kreative aktiviteter med børnene hvor de eksperimenterer med mange forskellige materialer som f.eks. maling, ler, træ, skrot, garn. Børnene får ligeledes sansoplevelser med jord, vand, ild og luft. Der laves udstillinger af

børnenes produkter.

Der er en åbenhed for kulturelle input udefra- der kommer jævnligt folk og spiller musik og synger med børnene i Solkær og børnene får også lejlighedsvis koncertoplevelser i Plexus` musik klub.

Ligeledes er der også deltagelse i den lokale Biennale og teatermøder med skuespillere udefra

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab

Læringsmiljøet er beskrevet i ovenstående

Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

Det brede læringssyn: Dette handler om at børnene får læring i hverdagens rutinesituationer, i legen og strukturerede aktiviteter. Børnene er i gruppesammenhænge hver dag hvor der leges, holdes samlinger og spises sammen, Der bliver ligeledes planlagt og udført strukturerede forløb særligt med sigte på kreative processer eller kulturelle oplevelser .

Leg: Vi ser legen som et rum for udvikling af en lang række personlige og sociale kompetencer. Børnene eksperimenterer og leger hver dag med mange forskellige materialer både inde og ude.

Børnesyn: Børnene har ret til selvbestemmelse og indflydelse og barnets synspunkter skal høres og respekteres. Dette barnesyn er vigtigt i forhold til at understøtte børnenes nysgerrighed og interesser. Personalet skal være gode til at gribe børnenes ideer.

Forældresamarbejde: Dialog, gensidig information og samarbejde er vigtige elementer for at styrke forståelsen for børnenes kulturelle tilegnelse.

Børn i udsatte positioner: Disse børn vil ofte have brug for ekstra støtte og guidning for at indgå i hverdagens fællesskaber og ved særlige kulturelle begivenheder

Sammenhænge ved overgange: Det er vigtigt at der er en fælles pædagogisk retning for vuggestue, børnehave, skole og SFO. Dette er sikret gennem et tæt samarbejde i landsbyordningen, hvor der er et tæt samarbejde mellem afdelingerne og stor fokus på børnenes trivsel og udvikling omkring overgangene. Arbejdet med de ældste børnehavebørns erfaringsdannelse inden for kultur, æstetik og fællesskaber fortsætter således naturligt med arbejdet i førskolegruppen, SFO og børnehaveklassen, hvor målene i høj grad spejler læreplansmålene.

Tilsvarende er der et tæt personalesamarbejde og forældresamarbejde ved vuggestuebørnenes overgang til børnehaven. Herudover laves der fælles pædagogiske temadage, fælles morgenåbning, fælles forældresamtaler med udgangspunkt i dialogprofiler og sprogvurderinger

Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer

Til at belyse samspillet med de øvrige læreplanstemaer er valgt fejring af børnefødselsdage som eksempel:

Personlig udvikling: Barnet er i centrum og skal øve sig i at være genstand for meget opmærksomhed. Det får mulighed for at bestemme en række ting indenfor en traditionel ramme.

Social udvikling: Børnegruppen er med til en fælles fejring af en kammerat. Børnene får kendskab til en række traditioner, som udføres hver gang et barn har fødselsdag. (Flag, sang, leg, uddeling af lidt lækkert)

Kommunikation og sprog: Der synges fødselsdagssang efter fødselsdagsbarnets valg. Der lægges billeder og tekst ud på Aula, så forældrene kan fortsætte snakken om fødselsdagen.

Krop, sanser og bevægelse: Der synges og leges

6 UDVIKLINGSPLANER

Titel	De ældste drenge
Sammenhæng	<p>Der er i øjeblikket 6 drenge, der skal starte i førskolegruppe/skole til næste sommer. 3 går i Mælkevejen og 3 går i Regnbuen. 3 af drengene er kommet til Solkær indenfor de sidste 9 måneder.</p> <p>Børnene er en stor del af dagligdagen blandet på legepladsen, hvor de selv kan vælge hvem de vil lege med. Der opstår ofte konflikter blandt de 6 drenge-der er drillerier, nogen bliver holdt udenfor, der opstår uenigheder om legetøj, fysiske slagsmål, der bliver brugt øgenavne, magtkampe om hvem der bestemmer osv. Det er skiftene hvem der er med i legen og hvem der leger sammen. Der er ofte en opfattelse af, at det kun kan være 2 der leger sammen.</p>
Mål	Vi vil gerne opnå en større grad af gensidig respekt drengene imellem. De skal kunne lege sammen i større grupper uden at nogen føler sig holdt udenfor
Tegn	<p>Konflikt niveau falder.</p> <p>Børnene finder selv løsninger.</p> <p>Børnene kan lege flere sammen</p> <p>Børnene udvider legene så flere kan være med</p>
Tiltag	<p>Samling af gruppen mindst 1 gang om ugen hvor der bliver lavet aktiviteter, der styrker sammenhold og gensidig respekt.</p> <p>Eftermiddagsspising hvor gruppen er samlet.</p> <p>Ture ud af huset kun med gruppen</p> <p>Dødbold</p> <p>Alle medarbejdere skal have fokus på respekten børnene imellem i dagligdagen og anerkende dem når den ses</p> <p>Børneinterviews med henblik på afdækning af relationer.</p> <p>Orientering af forældrene om tiltagene.</p>
Evalueringsform	Observationer af drengenes indbyrdes relationer.
Evaluering	<p>Fælles evaluering på stuemøde/personalemøde d. 9. november</p> <p>Genoptagelse af børneinterviews sidst i november</p>

Hvem gør hvad

Kasper laver målrettede aktiviteter med drengene hver tirsdag.

Kasper laver børneinterviews

Alle roser/anerkender når drengene udviser indbyrdes respekt

Thomas orienterer forældrene

Titel	Drengene mini gruppe
Sammenhæng	Drengene som er født i 2016, viser tegn på at de helst vil lege med børn, som de ikke er jævnaldrende med. De har svært ved at finde sammen i leg på legepladsen, med dem de på sigt skal gå i skole med. Det vil give dem problemer den dag, hvor dem de foretrækker starter i skole.
Mål	Vore mål er at gøre dem bevidste om hinanden og skabe nye relationer for dem.
Tegn	At de viser interesse for hinanden. At de uopfordret opsøger hinanden. At de bliver i legene med hinanden. At de udvikler fantasi i legene og udvikler på dem, for at styrke motivationen.
Tiltag	Der er hver onsdag startet en mini gruppe på fem jævnaldrende drenge. De har leget med bue og pil i Multirummet og der er talt om venskaber med dem. De har været i skoven som indianere, hvor de samarbejdede om at bygge en tipi. Indianer temaet fortsætter. At de voksne i løbet af dagen på legepladsen guider dem til at gå i leg med hinanden.
Evalueringsform	
Evaluering	
Hvem gør hvad	Hanne V går med gruppen på onsdag formiddage. Alle andre voksne hjælper med at guide de fem i løbet af dagen, hvis de har svært ved at komme i leg.

Titel	Prøve
Sammenhæng	
Mål	
Tegn	
Tiltag	
Evalueringsform	
Evaluering	
Hvem gør hvad	

Titel	Spisesituationen i Vuggestuen
Sammenhæng	<p>I vuggestuen har vi grundet Corona-restriktioner alle siddet samlet og spist udendørs i det omfang det er muligt. Børnene virker generelt godt tilpas og trives med at være så meget udendørs, men i spisesituationerne har vi været udfordrede. Vi oplever måltiderne som kaotiske med larm, fjollerier og børn der bliver kede af det. Nogle børn har svært ved at sidde stille og kravler op og ned af bænken, mens de spiser. Det smitter hurtigt, når et barn starter. De ældste børn larmer meget og har meget energi, hvilket nogle af de yngste børn har svært ved at rumme. Da vi alle sidder sammen har de voksne af og til været tilbøjelige til at tale og lave aftaler hen over børnene. Vi ønsker, at skabe mere ro og mere nærvær for børnene ved måltiderne.</p>
Mål	<p>Vi ønsker ro omkring måltiderne. Vi vil gerne gøre måltiderne hyggelige med indbyrdes snak omkring bordet. Børnene skal sidde stille på deres numse mens vi spiser.</p>
Tegn	<p>At børnene bliver siddende ved bordet At der bliver mere ro omkring måltiderne At børnene taler, lytter og fortæller sammen med de andre børn i gruppen</p>
Tiltag	<p>Vi har valgt, at dele børnene op i to grupper, således at de 5 ældste børn spiser sammen med en voksen ved bord/bænkesæt på legepladsen og de 7 yngste børn sidder ved borde med højstole sammen med 2 voksne under overdækningen. Vi har derudover aftalt flg. tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fast voksen, der bliver siddende ved bordet - Tydelige og handleansvarende beskeder - Ros og nabo-ros - Guide de børn der har brug for hjælp - Den faste voksne ved bordet giver børnene sin fulde opmærksomhed og sætter samtaler i gang
Evalueringsform	vi evaluerer ved stuemøder og tilpasser, så evt. udfordringer løses undervejs
Evaluering	

Hvem gør hvad

Hanne spiser sammen med de ældste børn.

Anette og Rikke spiser sammen med de yngste børn.

Åbne-vagten er den praktiske, der går til og fra. De andre to bliver siddende ved bordet. Når Hanne er praktisk overtager Rikke gruppen.

Titel	udvikling af leg i vuggestuen
Sammenhæng	I forhold til arbejdet med DUÅ ønsker vi at udvikle vores tilgang til børnenes leg, så vi som voksne er nærværende i legen, er med til at udvikle legen, udvide legen med flere ord og begreber og invitere andre/flere børn ind i legen.
Mål	At vi som voksne prioriterer børnenes leg. At vi har mere fokus på børnenes leg. At vi bruger legen pædagogisk i forhold til børnenes udvikling
Tegn	At børnene bliver bedre til at lege, både hver for sig og sammen. At børnene begynder at tage initiativ til leg. At vi ser børnene lege videre på noget af det vi har i gangsat. At børnene anvender ord/sprog i deres leg.
Tiltag	Hver onsdag tager vi hver en lege-gruppe - Olivia er praktisk. Børnene deles i 3 grupper: Nikolaj- Milas-Alva-Gerda Svend-Asbjørn-Alma-Ellen Anna Sofia-Mille-Walter-Noah Hvis er på den lille legeplads om eftermiddagen, sætter vi en rolleleg i gang. Vi sætter ord på handlinger, giver børnene ord, og anvender beskrivende kommentarer. Vi sætter os ved børnene, så vi er lige i nærheden og tilgængelige for børnene. Vi vil lave "rum til leg" så det bliver spændende og indbydende for børnene.
Evalueringsform	Vi evaluerer på næste stuemøde. d. 8/4 2021
Evaluering	
Hvem gør hvad	